

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

De Legatis, De Successionibus Ab Intestato, De Renvnciationibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. LI. Fulginaten. legati. An, & quando legatum cesset, per provisionem à testatore factam post testamentum ad favorem legatarii, sive per implementum in vita, illius operis, pro quo legatum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74076](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74076)

tem, vel respectivè diversitatem causæ, adeo ut versaremur in ambiguo.

Applicando autem istam theoreticam ad factum, pro legataria actrice potius respondendum videbatur, quoniam legatum principalem causam expressam habebat pro amore Dei, ac etiam pro benevolentia, & non dicebatur pro dote, in cuius causam solum dabatur facultas erogandi bona, in qua summa legata investienda erat, ideoque versari videbatur in secunda parte distinctionis.

Clarius verò, quoniam idem testator dotando in vita reportaverat à puella dotata renunciationem bonis paternis, & maternis, & quibuscumq; juribus sibi competentibus super bonis alterius patris defuncti, undè propter eam intrat frequens, ac recepta conclusio, de qua apud *Dunoz. err. decis. 267.*, quæ in Curia circumfertur tanquam magistralis, sæpius canonizata præsertim *coram eodè decis. 528. in Romana pecunia 15. Junij 1655. coram Albergato*, & in alijs, ac in summa pluribus in sua materia *sub tit. de dote dicto disc. 154.* & in alijs, occasione agendi de articulo, an, & quando dos sit adventitia sive profectitia, seu recipiat onera, & gravamina, quod scilicet ea dos, quæ datur puellæ renuncianti successioneibus, alijsq; ejus juribus, ad favorem dotantis, vel alterius ejus intuitu, & contemplatione, non dicitur constitui per ipsum dotantem de bonis suis, sed de bonis proprijs ipsius puellæ dotata, tanquam pretium jurium renunciatorum, sive sint in re, sive sint in spe; Et consequenter neque intrare videbatur questio, dùm ea procedit, quando utrumque factum sit ab eodem testatore de ejus bonis, quod in præsentia dici non poterat, dum dotatio in vita sequuta erat de ejusdè puellæ donate bonis proprijs, ideoq; legatum remanebat in suo esse, atque cessabat questio in radice.

Quando istud ultimum motivum haberet facti substantiam, quod scilicet bona, & jura, in re, vel in specie idè puellæ competentia, atq; patruo dotanti renunciata, istud pretium seu recompensam merebatur, adeo ut dicta conclusio intraret, tunc pro legatario probabilis responderi debuisset; Verum supponebatur, quod id nullum haberet facti fomentum, quodq; ista renunciatio esset penè de vento, adjecta instrumento dotali pro quodam stylo, seu formula Notarij; Potissimè quia ejus contextus verbalis probabat, quod de illa sollicitus non fuisset ipse patruus dotator, adeo ut renunciatio dicenda veniret respectiva renunciati, quæ aliàs sequuta non esset, in quibus terminis verè, & propriè dicta conclusio intrat] sed legebatur sponte facta cum assertione ejusdem puellæ, quod fieret ex motivo gratitudinis erga patrum ejus provisorum, unde propter eam id in nulla consideratione habendū venit, quoniam ut advertitur in dicta sua materia *sub tit. de dote*, dicta conclusio non fundatur in sola formalitate verbali renunciationis, sed in substantia veritatis, seu rationis, ut id, quod datur pro dote, probabiliter, seu præsumptivè dici valeat pretium adæquatam juribus renunciatis, undè propter eam intraret respectivitas, Secus autem, ubi ea fiat pro stylo, & usu communi, sive ad quamdam exuberantem cautelam, in effectu autem dicta ratio non verificetur, & hic supponebatur casus; Quare isto aliàs nimium efficaci motivo cessante, decisio pendebat à dicta questione, seu dictæ juris theoreticæ applicatione, & an potius in una, quam in altera distinctionis parte versaremur.

In hoc autem [præmissis non obstantibus], pro hæredibus omnino responderi debere censui, procedendo cum ad eò frequentè in sinuata propositione, quæ Iudicantium, & Consulentiū, in hujus-

modi questionibus ambiguarum voluntatis, primaria, ac perpetua magistra esse debet, ut scilicet immorandum non sit in formalitatibus verborum, sive in regulis, & propositionibus generalibus juris, sed indagari debet substantia veritatis, seu voluntatis disponentis.

Ista verò attentè, atque ponderatè, non quidem per partes, grammaticali more, sed toto contextu dispositionis, ad nimiam evidentiam patere videbatur, ut hæc dispositio alium finem non haberet, nisi illum collocandi hanc puellam, ejusque honestati consulendi, cum uno, vel altero matrimonio, quatenus illam superviventem collocare oportuisset, istaque provisione pendente, provisam remaneret de victu, & vestitu, ac habitatione in domo propria testatoris; Et in summa, ut hæredes erga eam agerent id, quod ipse vivens agebat, vel acturus esset, si viveret.

Idque evidenter probari observabam ex discreto modo tento super facultate assignandi in dotè bona ex legato acquirenda, quoniam si matrimonium esset spirituale, pro quo dare oportebat dotem liberam, & quæ nullum pactum reversivum admittit ex deductis in materia dotis monialium *sub tit. de dote disc. 167.*, hanc libertatem expressit; E' converso autem, adjecit pactum reversivum, quod per dotantes ex liberalitate adijci solet, & quasi pro communi usu est connaturale etiam in pijs subsidijs dotalibus pro matrimonio carnali in casu obitus sine filijs, quoniam iustum, & congruum est, ut potius ad ipsius dotantis hæredes, quam ad hæredes extraneos mulieris tanquam ex cessante causa dandi, bona revertantur; Igitur clara remanebat voluntas relinquendi hoc legatum, in solam, ac præcisam causam dotationis, quamvis in ejus ordinatione non exprimeretur causa pro dote, dum per subsequentem ordinationem, nimium clarè dicta expressio facta est.

Ponderando etiam in idem alteram provisionem, ut fructus bonorum emendorum, collocacione pendente, esse deberent hæredum; Ac etiam fortiter, quod ipsi met proprijs testatoris filiabus aliud relinquere noluit nisi congruam dotem, undè propter eam, si innupte decederent, nihil eis relinquere voluit; Ideoq; profusè improbable videbatur, ut nepti ex fratre absque dubio minus dilectæ, postquam eam in vita congruè providerat gravando proprios filios masculos, quos favore filiarum gravare noluit, ad superfluum ditationem, vel exuberantiam relinquere voluisset hanc summam; Adeo ut si casus dedisset, ut testator hanc puellam in vita non dotasset, eaq; innupta decedisset, omnino verius legatum tanquam conditionale fuisset caducatum, quamvis attentè rigore formalitatis verborum, seu legaleicis propositionibus, & subtilitatibus, contrarium dicendum videretur, eo quia dos posita non esset pro conditione explicita, quoniam non formalitas verborum, sed substantia voluntatis attendenda est, ex ea congrua pluribus inculcacione, quod verba frequentius potius unam, quam alteram habent formulam ex stylo, vel imperitia Notarij, vel alterius scriptoris testamèti sine dubio non percipientis effectus, quia ex una, vel altera loquendi formula resultant, ideoque indagare oportet ipsius disponentis voluntatè, potius ex facto ejusque circumstantijs, ac tota massa dispositionis, quam ex hujusmodi formalitatibus, & grammaticibus significationibus verborum; Undè merito citrà superfluitatis vitium, semper repetèda est damnatio moderni abusus insistendi in verbis, vel in regulis, ac doctrinis generalibus pro decidendis hujusmodi questionibus, quoniam in effectu non sunt

